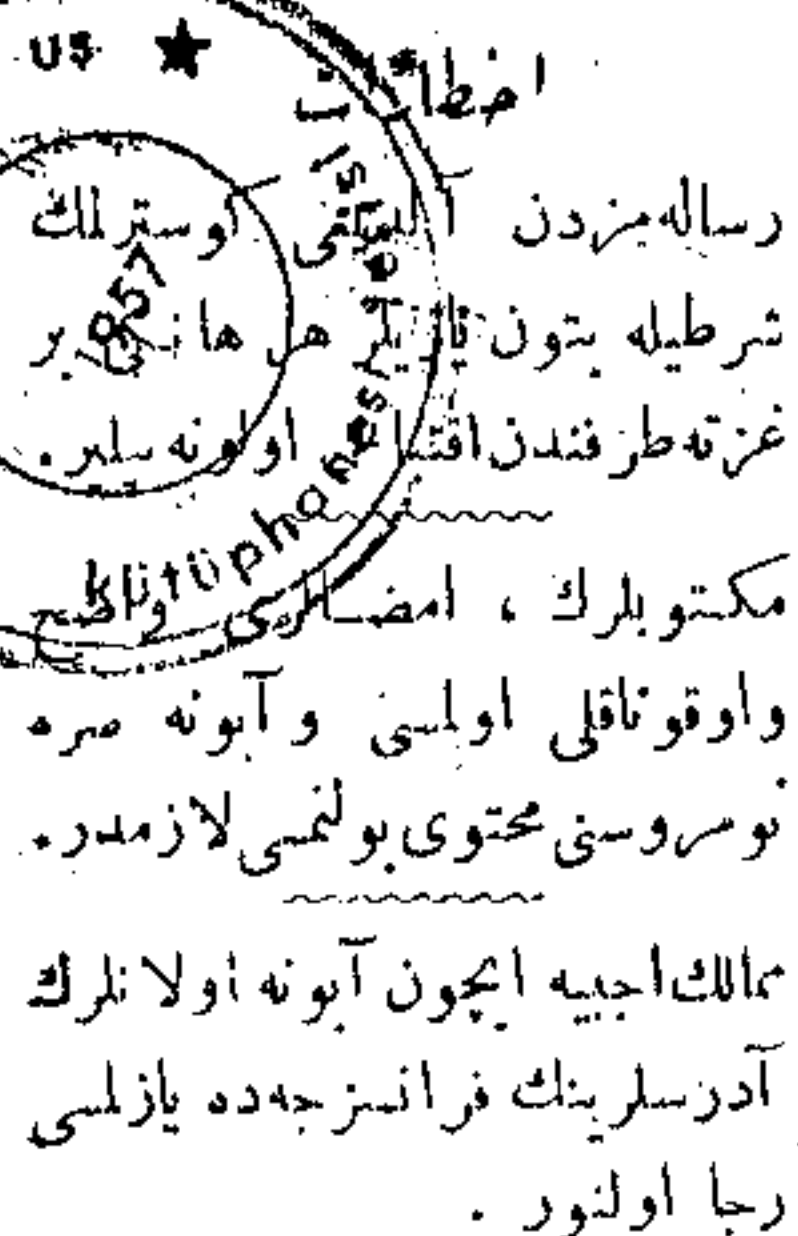

پارہ کوندرلدیکی زمان نہیہ دائر
اولدینک واضحا بیلدیرلمسی رجا
اولنور .

البرهان

مملک عثمانیه ده سنه لیک (۶۵)،
آلتی آیلغی (۳۵) غروشدور.
مملک اجنبیه ده سنه لیک (۸۰)،
آلتی آیلغی (۴۵) غروشدور.

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اوتنه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونيه
قبول اولنور . درج ايدلمين
مازله اعاده اولونماز .

۲۵۶۱۳۷۷

مقدمه

قرآن کریم دن غرض فطری

صکریه مصالح حیاتیہ ، قوانین اداریہ ، سیاست عمومیہ لرینہ تعلق
ایدوبده حقهده کتاب وسنتده اص بولنمیان معاملاتده فکر واجتهاد
حققی مسلمانلره برامقده اولدینی « ولکن منکم امة یدعون الی الخیر
ویأمرون بالمعروف وینہون عن المنکر و یسارعون فی الخیرات » ، کذلک
مسلمانلرک وصفی حقهده کی « وامرهم شورى بينهم » آیتلری واضح
برصورتده کوسترمکدهدر .

جناب حق اہم اسلامیہ حقتہ تعقیب ایدیلہ جک سیاستک حدودیق،
تعیین و آنلری احکام قدسیہ سندن متشکل منیع بر سورک حمایہ
و محافظہ سنہ تودیع ایدہ رک بوسایہ دہ ظلمہ حکامک الارینی باغلامش،
کندیلرینہ دست تعدیلرینی ایصال ایتمک ایستہین اشراف و متفنداندن
انتقام آلتی حققی آنلرہ ویرمشدر. قرآن کریمہ مسلمانلرک تعیین
اوصافی حقتہ کی آیات وارده شو ادعانک محض حقیقت اولدیغنه برر
دلیلدر: «والذین اذا اصابهم البلی هم ینتصرون»، «ولمن انتصر بعد
ظلمه فاولئک ما علیهم من سبیل انما السبیل علی الذین یظلمون الناس وینفون
فی الارض بغير الحق اولئک لهم عذاب الیم»، «اللعنة الله علی الظالمین»، «ان
الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی»،
«ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها و اذا حکمتم بین الناس ان
تحکموا بالعدل»، «اعدلوا هو اقرب للتقوی»... ایشته کوریلدورکه قرآن
مین عوامہ قارشی تجویز ایتمدیکی بر شیئی بر حکمدار ایچسون جاثر
کورمک شویله ضورسون، بالعکس عامہ مسلمیتہ ملوک وامرای مصالح
عمومیہ لرینہ تعلق ایدن اجرا آنلرندن طولایي محاسبہ و مراقبہ، سیئات
مکتسبہ لرندن طولایي حقارنده ترتیب جزا ایتمک حق و صلاحیتق
بجش ایتمکده در.

خلاصۃ کلام فرآن حکیم اصحاب نفوذ و اقتدارک اکریلکارینی
دوغرولتمی، امر بالمعروف ونهی عن المنکر شریطه سنه رعایتله آنلری

بوقانون قدسی سایہسندہ خلق رؤسای روحانیہنک، عبادک ارواح واجسادی اوزرنده حق تحکمارى بولندي، جناب حقک رحمت وغضبى کندی ارادهلرینه، جنت ایله جهنم محض شفاعتلیسه واسته اولدینی حقندهکی ادعالرینک بطلانی آکلادی.

قرآنك بر طرفدن امور دينيه يي تدقيق و تأمله تشويق ايدن ،
ديكر طرفدن گاه آبا و اجداددن توارث ايتمكلى غنعات و معتقداته ،
گاه آيات الهيه يي منافع خسيه يه فدا ايدن رؤساي روحانيه نك دين
نامه ويردكلى غنصدي حكملره باغلانوب قالان اهل كتاب ايله
مشركيه دوچار اوله جقلرى عاقبتك و خامتى تذكير ايدن آيات بيناتي
مسلمانلره فكري و ارادى استقلال قزانديردى . ايچلرندن اسرار
قرآنى اكلانلار نظرنده مسلك قويم توضح ايتدى . شون حياتيه لرى
بوسايه ده كسب صلاح ايدى رك حكم و اراده لرينه اقوام و ائم انقياد ،
نفرذ و سطوتلرينه تاج و تخت صاحبي اولان حكمداران جهان
سرفرو ايتدى .

سیاست قرآنیہ، اعدای دینک دیدیکی کجی، نہ قدر قدیم اولسہدہ منزل حکیمی او سیاسی قولایقلہ تعقیب ایدیلہ بیلیمک قابلیتنی بخش ایدمک اساسلر اوزرینہ تہیہ، ہر وقت و ہر یردہ قابل تطبیق اولہ بیلہجک قواعد بنا ایتشدہر. بونک سبب و حکمتی دہ ارادہ ازلیہ نک، سیاست قرآنیہ نک شرع دیکرلہ قابل نسخ اولیہ حق بر شریعت مخلدہ اولسی صورتندہ تجلی ایتمش اولمسیدہر.

قرآن بر طاقم احکام اساسیہ بی نص شکنندہ اتیان و بیان ایتدکن

دائرة صلاح واستقامته جلب ايمه بي سياست اسلاميه ده بردستور اساسي اوله رق قبول ايتمش ، اصلاح و تعديل سیرت قابليتني کوشتره مهين امرایه اطاعتی رعیه لرینه واجب قیلما مشدر . « لاطاعة الخلق » (۱) فی معصية الخالق .

بو حقیقتی غسان ملکی حبله بن الایهم ایله حضرت عمر آره سنده جریان ایتمش اولدینی تاریخیاً ثابت اولان وقعه آتییه واضح بر صورتده اثبات ایدر : حبله مسلمان اولدقدن صکره خدم و حشمیله بر لکده دبدبه ودارات ایچنده حضرت عمر ک زیارتنه کله رک شرف و اقبالیه متناسب التفات و حرمت کوردی . حبله کونک برنده کعبه معظمه بی طواف ایدر کن قضاء ازارینک اتمکینه باصممش اولان بی فزاره دن براعرا بییه بر طوقات ووردی . اعرا بینک واقع اولان شکایتی اوزرینه امیر المؤمنین حبله بی چاغیره رق اعرا بی بی ارضا ایتمش ، اولدینی تقدیرده آنکده مقابله بالمثل اوله رق کندینه بر طوقات ووره جغنی بیان ایتدی . حضرت عمر ک بو تکلیفی حبله یه پک کران کله رک : « سز بر حکمدار ایله عوام آره سنده بر فرق کوزتمز میسکوز ؟ » دیدی . حضرت عمر : « خایر ! اسلام جقوق اعتباریه سویه کزی برلشدیر مشدر . » جوابی ووردی .

کذلک قرآن ملوک و امرایه ، حقنده حکم شرعی لاحق اولدقدن صکره بر مجرمی عفو ایتک صورتیه شریعتک تعیین و تقدیر ایتمش اولدینی حدود ، آتییه و عقوباتی تعطیل ایده بیلمک اقتدار و صلاحیتیه بخش ایتمه مکده در . چونکه قرآن بتون انسانلره عدالت آتییه مواجهه سنده بر طراقک دیشلری کبی متساوی بر موقع تعیین ایتمکده ، ملوکی دیوان قضای آتییه افراد عامه دن هیچده فرقی کورمه مکده در .

بومعامله بعض جهتلردن ، رئیس احکام قانونیه مواجهه سنده آحاد امتدن هر هانکی بریله سیان عد ایدن حکومت جمهوریه نک قبول ایتدکلی نظام و دستور بکزمکده در .

عیا قرآنک وضع ایتمش اولدینی شونظام اجتماعی بر قسم حکومت متمدنه نک بو کون واصل اوله بیلدیکی ؛ حکمدار لر نامه مجالس تشرییه طرفدن اداره ایدلکده بولان حکومت دستوریه نک واصل اوله بیلمک املنی تعقیب ایتمکده بولندینی غایه دن بشقه بر شیمیدر ؟

مترجمی : محمد شوکت
عبدالعزیز چاوش

تونس و جزائرک استقلالی

۳

فرانسزلرک معارف و لسانه محلی به هجر ملری . — معارفی اهلینک

(۱) حدیث صحیح

الندن آله رق کندی پنجه لرینه کچیردیله . مکتبلردن فرانسز جه دن ماعدا بوتون اجنبی لسانلری چیقاردیلر . فنون ریاضیه و طبیعی دن ایسه هیچ بر قیمت عملیسی اولمایان و صاحبی هیچ بر زمان ارباب فن صیره سنه کچیره میه جک درکده بولونان مبادیدن فضله سنه قطعاً مساعده ایتدیله . واقعا تونسک بعض مملکتلرنده مکتبلر وجوده کتیردیله . لکن بونلرک طلبیه تأمین ایده جکی فائده فرانسز لسانک ، فرانسه تاریخنک تعلیمندن عبارت اولوب بوده آنجق ظرفلرک اوزرینی اوقویه رق اصحابه ویرمک ایچون موزع ، یاخود بر فرانسزه ترجمان ، یاخود تراموای آرابه لرینه مأمور اوله بیله جک درجه ده در . بر طالب تحصیل مدتی اکمال ایتدیکی حالده ، اسلامده کلوب کچمش اولان حکومت معظمه شویله طورسون ، کندی مملکتک تاریخنه دائر بیله تک بر حبله ایشیده مز .

فرانسزلر تونس کچیردکلی زمان علوم عربیه ، فنون عصریه والسنه جهتلردن پک متکامل بر حالده بولدقلری صادقیه مدرسه سنده لسان عربی امتحانه تابع درس لر آره سندن اخراج ایتدیله . بوضورتله طلبه عربجه به جالیشمق ایچون بر سائق کورمیدیکندن طولانی لسانی اهل ایده ایده مدرسه دن چیقنجه فصیح بر عربجه ایله ایکی حبله ایراد ، یاخود اوچ سطر انشا ایده بیلمک ملکه سنندن محروم اولدی . بوندن ماعدا فرانسز جه دن باشقه بوتون لسانلر منع ایدیلدی . فنونک بر قسمی ، اوده غایت سطحی بر درجه ده اولق شرطیه ، اوقودولیه باشلادی . جامع زیتونه نک نظارت حقیقیه سی بر فرانسزه تودیع اولوندی . والحاصل هر کون یکی یکی وضع اولونان قانونلره بو معظم مدرسه ده تحصیل الک عقیم حاله کتیریلر دیکر مدارس درکسه سنه ایندیریلدی . واقعا تونس خزینه سی اموالندن صنایع ، زراعت مکتبی آچیلدی . لکن بورایه آله جق طلبه کاملاً آچنیدر . مسلمانلر نامتناهی مشکلاتدن صو کرا ، اوده الکادی بر صنعت او کرمک شرطیه ، قبول اولونه بیلیر . جزائر لیره تربیه و تعلیم قاپولری قاپاندی . یعنی مدرسه ، مکتب انشاسنه مساعده ایدیلر اولدی . بیچاره لرک فنون حاضره دن محرومیتلرینه علاوه مملکتلرنده پک یوکسک بر درجه ده تدریس اولونان علوم دینه دن ده اثر قالمادی .

دینه تجارلری . — شعار دینی ، فرائض دینی بازیجه اتخاذا ایتک فرانسزلرک محوز سیاستلریدر . اوت ، دین قیدی اوزرندن سیلکوب آتان مسلمانلرک چوغنه اجنبیلری مسلمانلرک بر قاج درجه فوقنده طوتان امتیازات ویریلدی . اکثر سنه لر خلق فریضه حجی ادادن منع ایدیلدی . اعظم رجال علمک احتیاجات مملکتی کوزمه ترک شریعت اسلامیه دن استنباط ایلدیکی قانونلردن اعراض ایدیله رک یرینه مصالح و آداب امته اصلاً توافق ایتمین فرانسه قانونلری وضع اولوندی . جزائرده کی خاکم شرعی اولجه ویرمکده اولدینی حکملری « اللهک و شریعت غرائک حکمیه » دینه ویررکن ، شیمدی